

مرکز تحقیقات قلب و عروق
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

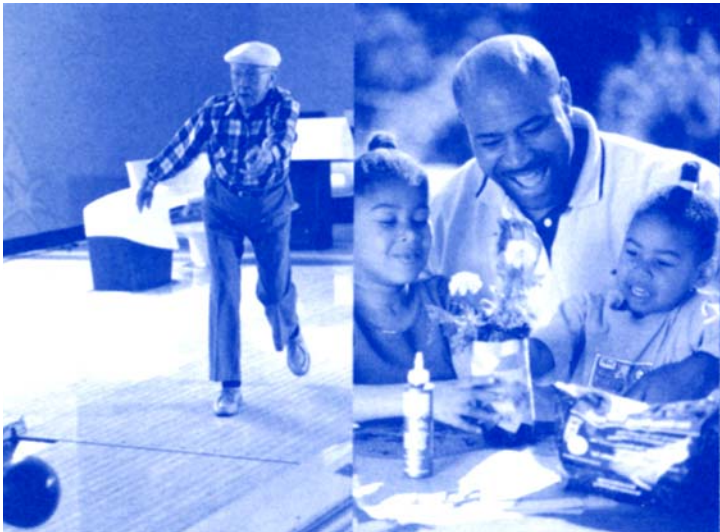

Medtronic

Alleviating Pain · Restoring Health · Extending Life

آشنایی با عمل گذاشتن استنت در قلب

Understanding Your Stent Procedure

راهنمای بیمار

ترجمه :

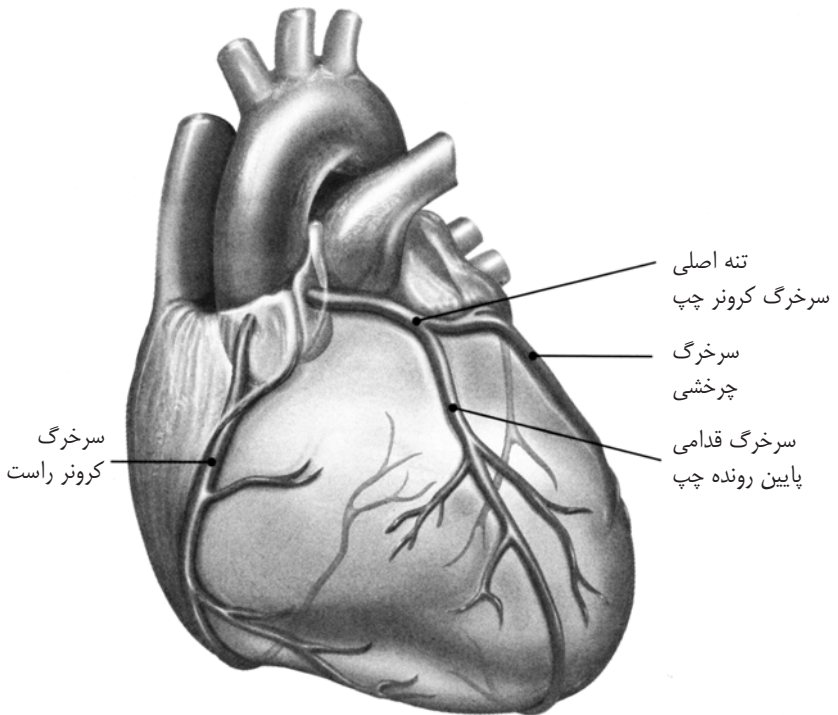
دکتر حبیب الله سعادت

دکتر مریم طاهرخانی

۱	قلب.....
۲	بیماری سرخرگ کرونر.....
۲	تشخیص.....
۳	کرونری آنژیوگرام.....
۴	درمان بیماری سرخرگ کرونر.....
۴	داروها.....
۴	جراحی.....
۴	بالون آنژیوپلاستی (PTCA).....
۵	عمل استنت گذاری.....
۶	استنت سرخرگ کرونر نوع Medtronic AVE.....
۷	پس از گذاشتن استنت.....
۷	مراجعت از بیمارستان به خانه.....
۸	عوارض جانبی بالقوه.....
۹	اصطلاحات و واژه ها.....

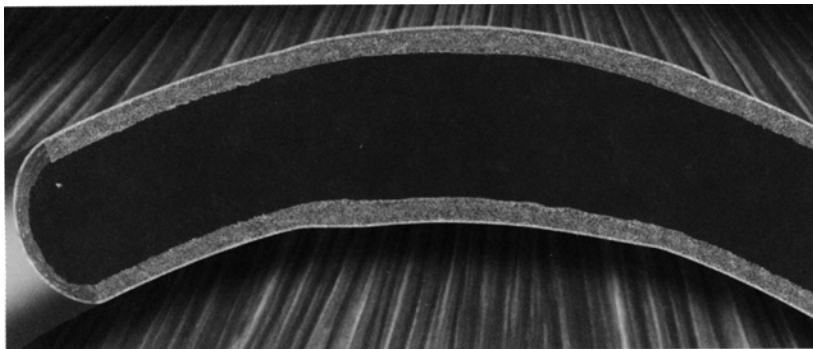
قلب

قلب ماهیچه ای است که خون را به سراسر بدن پمپ می‌کند. خون، اکسیژن و مواد غذایی لازم را به بدن می‌رساند تا بتواند به درستی کار کند. برای اینکه قلب بتواند به وظیفه خود عمل کند باید به وسیله خون غنی از اکسیژن تغذیه شود. رگ‌های خونی که ماهیچه قلب را تغذیه می‌کنند، سرخرگ‌های کرونری نامیده می‌شوند.

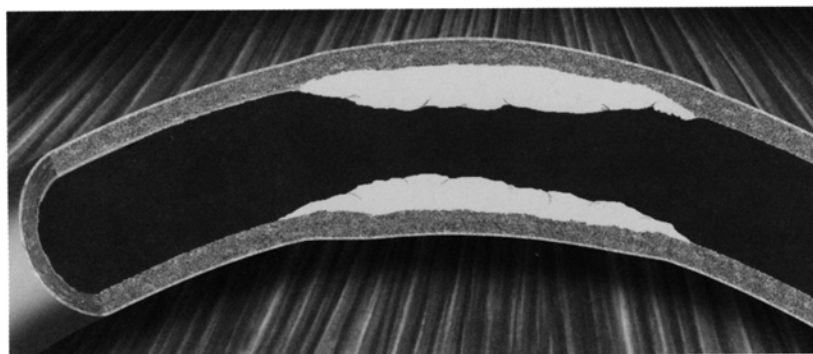

بیماری سرخرگ کرونر Coronary Artery Disease

با افزایش سن، رسوبات چربی و / یا کلسیم (که پلاک نامیده می‌شوند) در دیواره داخلی سرخرگ‌های کرونری رسوب می‌کنند. پلاک می‌تواند موجب کاهش جریان خون حاوی اکسیژن و مواد غذایی به قلب شود، در نتیجه درد قفسه سینه یا آنژین ظاهر شود. این روند، آترواسکلروز (atherosclerosis) نامیده می‌شود.

سرخرگ سالم

سرخرگ دارای پلاک

تشخیص

سابقه علائم شما و عوامل خطر (شامل افزایش وزن، مصرف دخانیات، افزایش کلسترول و سابقه فAMILIAL بیماری سرخرگ کرونر) برای مطرح کردن تشخیص بیماری سرخرگ کرونر اهمیت دارند. آزمایش‌هایی مانند نوار قلب (الکتروکاردیوگرام ECG) یا کرونری آرتریوگرام (آنژیوگرام) در تشخیص مشکل به پزشک کمک می‌کنند.

کرونی آنژیوگرام The Coronary Angiogram

برای دیدن سرخرگ‌های کرونی تنگ یا مسدود شده، پزشک شما ممکن است یک آزمایش خاص با استفاده از اشعه X انجام دهد که به آن کرونی آنژیوگرام، گاهی اوقات کاتتریزاسیون قلبی "heart catheterization" گفته می‌شود. این آزمایش در آزمایشگاه کاتتریزاسیون قلبی (cath lab) که در واقع یک اتاق مخصوص می‌باشد و برای این کار تجهیز شده انجام می‌شود. این آزمایش ۴۰ تا ۲۰ دقیقه طول می‌کشد. در جریان انجام این عمل، کارکنان کت لب و پزشک شما کارهای زیر را انجام می‌دهند.

- یک لوله کوچک در داخل سیاهرگ (IV) بازوی شما قرار می‌دهند. این لوله داخل رگ، امکان تزریق مایعات و داروها به شما را فراهم می‌کنند.
- برای مشاهده مستمر تعداد ضربان و ریتم قلب، چند تکه چسب کوچک (الکتروود) روی قفسه سینه شما چسبانده می‌شود.
- موی ناحیه ای که قرار است کاتتر وارد بدن شود تراشیده می‌شود و پوست آن ناحیه شسته و تمیز می‌شود (ناحیه کشاله ران یا بازو).
- بدن شما به وسیله پوشش استریل پوشانیده می‌شود.
- یک آرام بخش خفیف به شما داده می‌شود تا در جریان عمل آرام و راحت باشید.
- برای بی حسی ناحیه‌ای از پوست که قبلاً تمیز شده دارویی در آن قسمت از پوست تزریق می‌شود.
- یک لوله توخالی به داخل سرخرگ در ناحیه کشاله ران یا بازو وارد می‌شود. از طریق همین لوله توخالی، پزشک می‌تواند سیم راهنما و کاتترها را وارد نماید و به پیش براند تا به سرخرگ قلب برسند.
- یک ماده رنگی حاجب نسبت به اشعه X که کنتراست (contrast) نامیده می‌شود از طریق کاتتر تزریق می‌شود تا پزشک بتواند روی نمایشگر اشعه X که شبیه صفحه تلویزیون است، حفرات، دریچه‌ها و سرخرگ‌های کرونی قلب را مشاهده کند. شما نیز می‌توانید در جریان این عمل به نمایشگر نگاه کنید.
- هنگام فیلمبرداری به وسیله اشعه X از شما می‌خواهند که نفس عمیق بکشید. پس از فیلمبرداری توسط اشعه X، برای پاک شدن سرخرگ کرونی از ماده حاجب، از شما می‌خواهند که سرفه کنید.

پس از عمل آنژیوگرام، قبل از اینکه به اتاق خود در بیمارستان برگردید یا به خانه مراجعت کنید، به اتاق بهبودی منتقل می‌شوید.

درمان بیماری سرخرگ کرونری

هر سال تعداد زیادی از بیماران مبتلا به بیماری سرخرگ کرونری، برای افزایش جریان خون به قلب، نیاز به درمان دارند. ممکن است این درمان شامل دارو درمانی، جراحی، آنژیوپلاستی یا استنت گذاری باشد.

داروها

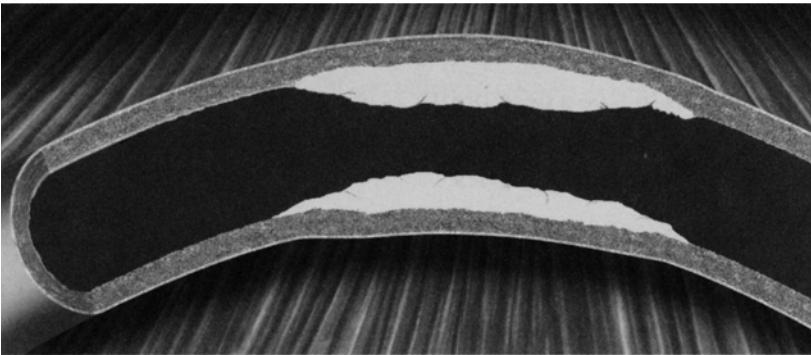
داروها باعث اتساع (باز شدن) سرخرگ‌های کرونری می‌شوند، در نتیجه موجب افزایش جریان خون به ناحیه مورد نظر در قلب می‌گردند.

جراحی

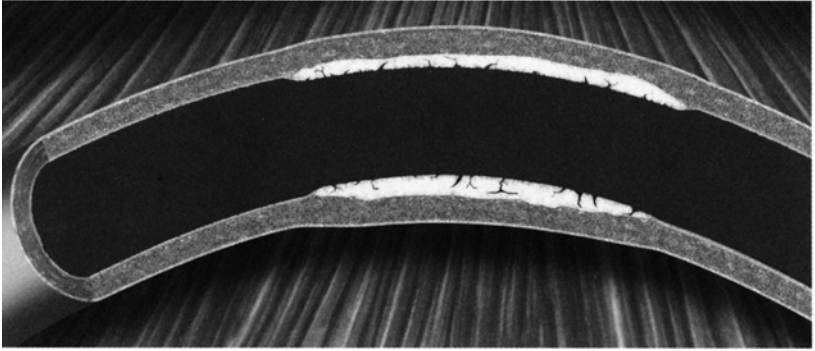
در جریان عمل جراحی، پیوند به سرخرگ‌های کرونری (CABG) انجام می‌شود. از یک سرخرگ داخل قفسه سینه یا یک سپاهرگ پشت ساق پا برای پیوند به قسمت پایین تنگی یا انسداد در سرخرگ کرونری استفاده می‌شود تا جریان خون به ناحیه مورد نظر قلب دوباره برقرار شود.

بالون آنژیوپلاستی (PTCA)

بالون آنژیوپلاستی عملی است که با استفاده از یک کاتتر که روی نوک آن یک بالون کوچک قرار داده شده انجام می‌گیرد. بالون در محل انسداد سرخرگ متسع می‌شود تا پلاک داخل سرخرگ را به سمت خارج براند. این کار موجب بهتر شدن جریان خون در سرخرگ می‌شود. این عمل شبیه کرونری آنژیوگرام است. هنگام باز شدن بالون، ممکن است به طور طبیعی مقداری درد قفسه سینه داشته باشید. هرگونه دردی که در جریان عمل احساس می‌کنید به پزشک یا پرستار بگویید.

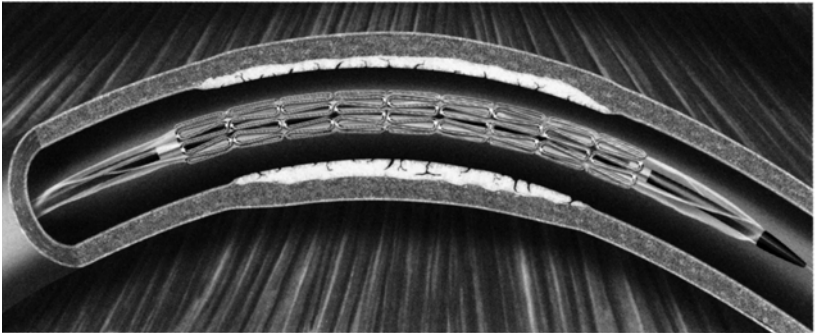
تنگی سرخرگ قبل از PTCA

افزایش قطر سرخرگ پس از PTCA

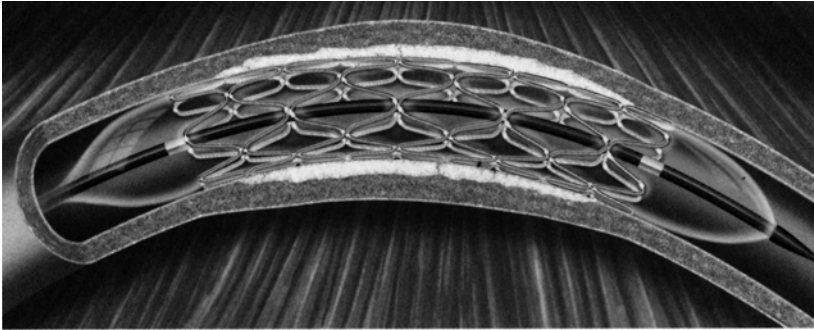
عمل استنت گذاری Stenting

ممکن است به منظور باز نگه داشتن سرخرگ، پزشک شما عمل گذاشتن استنت در ناحیه بیمار سرخرگ کرونر را پیشنهاد نماید. استنت قبلاً روی یک بالون کاتتر مخصوص قرار داده شده است. ابتدا استنت در ناحیه تنگی رگ مستقر می‌شود.

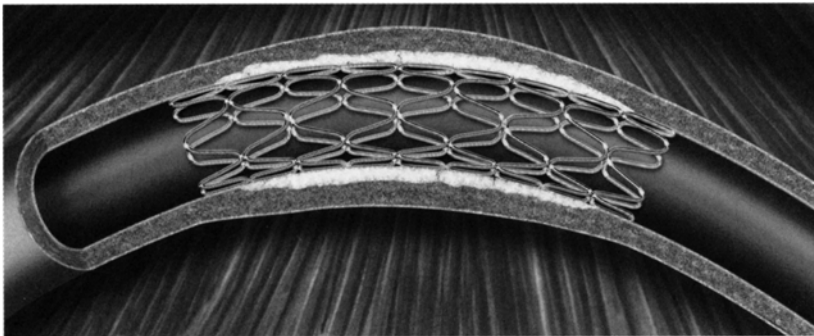
استنت روی بالون قرار داده شده است

سپس برای باز شدن استنت و دور نمودن پلاک از مجرای داخل رگ، بالون را متسع می‌کنند. این کار باعث باز نگهداشتن دیواره رگ و در نتیجه افزایش جریان خون می‌گردد.

استنت همراه با بالون متسع شده

وقتی که استنت کاملاً باز شد، بالون را تخلیه می‌کنند و از بدن بیمار خارج می‌کنند. استنت به طور دائم در آن محل باقی می‌ماند. بر حسب طول انسداد رگ، گاهی اوقات لازم است بیش از یک استنت در محل تنگی رگ گذاشته شود.

بالون از بدن خارج شده، استنت در محل مستقر شده است.

در طول حدود هشت هفته بعد، لایه داخلی سرخرگ روی استنت را می‌پوشاند.

استنت سرخرگ کرونر نوع Medtronic AVE

استنت‌های کرونر نوع Medtronic AVE قابل انعطاف و در عین حال محکم هستند. به منظور صاف و هموار شدن سطح استنت، آنرا با دقت صیقل داده اند. این نوع استنت را از جنس فولاد ضد زنگ با کاربرد پزشکی ساخته اند و طوری به آن شکل داده اند که روی کاتتر بالون قرار گیرد و به راحتی از سرخرگ شما عبور کند.

پس از عمل استنت گذاری

ممکن است لازم شود که قبل و بعد از عمل استنت گذاری داروهایی را مصرف کنید. رایج‌ترین داروهایی که تجویز می‌شوند آسپیرین و «داروهای مهارکننده پلاکت‌ها» هستند. هدف از تجویز این داروها، پیشگیری از تشکیل لخته خونی (ترومبوز thrombus) می‌باشد.

تا زمانی که این داروها را مصرف می‌کنید، ممکن است نیاز به انجام آزمایش‌های خون به صورت دوره‌ای داشته باشید. پیش از ترک بیمارستان، پزشک یا پرستار دستورات لازم در مورد داروها به شما می‌دهند.

این نکته بسیار مهم است که تمام داروها را مصرف کنید، مگر اینکه پزشکتان دارو را قطع نماید.

بر حسب اینکه از طریق کدام اندام، پزشک کاتترها را وارد بدن نموده، به مدت چهار تا شش ساعت پس از عمل باید به صورت طاق باز روی تخت بخوابید و ساق پا یا بازو را خم نکنید. ممکن است به منظور محکم بستن محل سوراخ شدن رگ، از وسیله‌ای بنام دستگاه بند آورنده خون از عروق استفاده شود. این دستگاه به شما این امکان را می‌دهد که بدون خطر خونریزی از محل ورود کاتتر به بدن، بتوانید بایستید و زودتر از تخت پایین آمده و راه بروید. مدت بستری شدن شما در بیمارستان از یک تا سه روز است.

مراجعت از بیمارستان به خانه

پس از ترک بیمارستان، پزشک خانوادگی و متخصص قلب، پیشرفت شما را تحت نظر می‌گیرند. چنانچه هرگونه درد یا ناراحتی در قفسه سینه، یا خونریزی از محل ورود کاتتر به بدن داشتید، فوراً به پزشکتان تلفن بزنید. اگر پزشکتان در دسترس نبود، با اورژانس شهر تماس بگیرید تا شما را به نزدیکترین اورژانس بیمارستانی برساند.

در صورتیکه نیاز به اسکن (MRI) دارید، می‌توانید هشت هفته پس از استنت گذاری انجام دهید.

عوارض جانبی، حوادث پیش بینی نشده ای هستند که ممکن است با استفاده از دستگاه‌های پزشکی رخ دهند. این عوارض ممکن است در هنگام گذاشتن استنت یا پس از آن در بدن ظاهر شوند.

عوارض جانبی می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- آلرژی نسبت به دارو، فولاد ضد زنگ یا ماده حاجب رنگی (contrast).
- تشکیل لخته خونی در سرخرگ.
- انسداد سرخرگ.
- آسیب به ماهیچه قلب به علت کاهش دریافت اکسیژن.
- مرگ.
- نیاز اورژانس به عمل جراحی کرونری بای پاس (CABG).
- خونریزی شدید که بیمار نیاز به تزریق خون داشته باشد.
- حمله قلبی.
- افزایش یا کاهش فشار خون.
- عفونت و احساس درد در محل ورود کاتتر در کشاله ران یا بازو.
- ورود حباب هوا به داخل رگ.
- ضریبان نامنظم قلب.
- تنگی مجدد (باریک شدن مجدد) ناحیه ای که استنت گذاشته شده است.
- پارگی سرخرگ.
- گرفتگی موقت (اسپاسم) سرخرگ.
- انسداد یا گرفتگی داخل استنت.
- جابجایی استنت در جریان کارگذاشتن آن.
- سکنه مغزی یا تشنج.
- پاره شدن دیواره داخلی سرخرگ.
- ضعیف شدن دیواره سرخرگ (آنوریسم کاذب).

اصطلاحات و واژه‌ها

احساس درد یا ناراحتی در قفسه سینه به علت کاهش جریان خون و اکسیژن به ماهیچه قلب.	Angina	آنژین
بازکردن سرخرگ تنگ یا مسدود شده، به وسیله یک کاتتر بالون دار مخصوص.	Angioplasty	آنژیوپلاستی
روند رسوب چربی و / یا کلسیم (تشکیل پلاک) روی دیواره داخلی سرخرگ کرونر.	Atherosclerosis	آترواسکلروز
ماده حاجب نسبت به اشعه X که برای دیدن سرخرگ‌های کرونر در هنگام کرونری آنژیوگرام استفاده می‌شود.	Contrast	کنتراست
روشی که با تزریق ماده حاجب به داخل سرخرگ‌های کرونری برای تشخیص تنگی یا انسداد سرخرگ انجام می‌شود.	Coronary angiogram	کرونری آنژیوگرام
رگ‌های خونی که به خود قلب خون می‌دهند.	Coronary arteries	سرخرگ کرونر
نوع ویژه ای از فولاد ضد زنگ که برای تولید محصولات پزشکی که در بدن قرار داده می‌شود مصرف می‌گردد.	Medical-grade stainless steel	فولاد ضد زنگ با کاربرد پزشکی
آزمایشی که با استفاده از امواج مغناطیسی، تصاویری از درون بدن ارائه می‌دهد.	Magnetic Resonance Imaging	MRI
داروهایی که از بهم چسبیدن سلول‌های خونی موسوم به پلاکت و انسداد سرخرگ جلوگیری می‌کنند.	Platelet inhibitors	مهارکننده‌های پلاکت
برگشتن تنگی یا انسداد در سرخرگ، پس از درمان.	Restenosis	تنگی مجدد
لخته خون.	Thrombus	ترومبوز
برای بند آوردن یا بستن سوراخ سرخرگ پس از انجام آنژیوگرام یا آنژیوپلاستی از آن استفاده می‌شود. این دستگاه از یک درپوش کولارنی (رشته‌های مخصوص که باعث بستن سوراخ سرخرگ می‌شوند) تشکیل شده یا به صورت گره (بخیه) در درون سوراخ سرخرگ قرار می‌گیرد و آنرا می‌بندد.	Vascular closure devices	دستگاه‌های بندآورنده خون از عروق
به تعریف contrast رجوع کنید.	X-ray dye	ماده رنگی حاجب نسبت به اشعه X

مرکز تحقیقات قلب و عروق
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی